

Vergadering van de gemeenteraad van 25 maart 2015

Portefeuillehouder : H.A. Litjens

Behandelend ambtenaar : Marcel Schoonen

Nummer raadsvoorstel: RAD-001081

en: W. Coumans, H. Driessens

Doorkiesnummer : (0495) 57 54 84

Agendapunt: 17

ONDERWERP

Bestuursopdracht Samenwerken en Uitbesteden, deelopdracht 'Uitvoerende taken in het openbaar gebied'.

VOORSTEL COLLEGE

1. besluiten om de raad voor te stellen in te stemmen met de voorgestelde maatregelen volgens het rapport 'Uitvoerende taken in het openbaar gebied, Fase III';
2. de door het college van B&W opgelegde geheimhouding met betrekking tot het rapport 'Uitvoerende taken in het openbaar gebied, Fase III' en de bijlage A bij het raadsvoorstel, op grond van artikel 10 lid 2 sub b en g WOB bekrachtigen tot na de definitieve besluitvorming door de gemeenteraad.

AANLEIDING EN DOELSTELLING

In het coalitieakkoord 2010 – 2014 is een herbezinning opgenomen op de wijze waarop de gemeente Weert de uitvoering van haar taken heeft georganiseerd. De herbezinning moet bijdragen aan de realisering van 20% op de personele kosten. Eén van de opdrachten die daaraan kunnen bijdragen is outsourcing. In de vergadering van de gemeenteraad van 6 juli 2011 is de bestuursopdracht 'Samenwerken en Uitbesteden' vastgesteld. De raad heeft op 8 februari 2012 aan de hand van de uitkomsten van 'zeefmodel' bepaald welke onderwerpen voor onderzoek in aanmerking komen.

Op 11 december 2013 zijn de uitkomsten van het eerste onderzoek naar de mogelijkheden van uitbesteding van de uitvoerende taken in het openbaar gebied aan de raad voorgelegd.

Daaruit blijkt dat uitbesteding van de onderzochte uitvoerende taken in het openbaar gebied, kansrijk was. Dat is onderbouwd aan de hand van de beoordeling van de mogelijkheden van uitbesteding aan de hand van de zogenaamde 4 'K's' (kwaliteit, klantgerichtheid, kwetsbaarheid en kosten). Dit zijn de criteria die door de raad zijn meegegeven bij de vaststelling van de bestuursopdracht 'Samenwerken en uitbesteden'.

De raad heeft op 11 december 2013 het college de opdracht gegeven de voorgestelde uitwerkingsrichtingen voor uitbesteding in Fase III verder uit te werken. Daarbij is tevens besloten in Fase III aandacht te vragen voor de rol van het college, hoe de rollen van opdrachtgever en aandeelhouder in de organisatie worden belegd, hoe sturing en control vorm krijgen en de flexibiliteit blijft gewaarborgd. De raad heeft tevens aangegeven te willen weten wat de ontwikkeling is van de kosten op langere termijn, wat de rechtspositionele gevolgen zijn voor de betrokken medewerkers en welke lering kan worden getrokken over de situatie bij gemeenten met een eigen buitendienst, met name Maastricht en Venlo'.

PROBLEEMSTELLING

Voor de uitvoering van de deelopdracht "Uitvoerende taken in het openbaar gebied" zijn inmiddels twee projectfasen afgerond. Het principebesluit van de gemeenteraad dd. 11 december 2013 geeft opdracht om Fase III van de deelopdracht uit te voeren. Er zijn op basis van dit besluit drie sporen parallel aan elkaar uitgewerkt:

1. uitbesteding van de taken die nu nog (deels) in eigen beheer worden uitgevoerd op het gebied van onderhoud openbaar groen, wegen, riolering, openbare verlichting en de verkeersregelinstallaties;
2. de verzelfstandiging van de uitvoeringstaken milieustraat, afvalinzameling en straatreiniging in de vorm van een concessie;
3. de organisatie van de achterblijvende taken binnen de afdeling Openbaar Gebied.

De huidige uitvoerende taken van de afdeling Openbaar Gebied zijn ondergebracht in deze drie sporen.

Huidige situatie.

In de huidige situatie bestaat de afdeling uit een groep van circa 70 medewerkers. De afdeling is opgedeeld in vier eenheden, te weten:

1. Projectengineering en functioneel beheer;
2. Ondersteuningsteam;
3. Gebiedsteam Weert Noord;
4. Gebiedsteam Weert Zuid.

De deelopdracht "Uitvoerende taken openbaar gebied" heeft een vastgesteld domein van circa 54 fte die verdeeld zijn over deze vier teams.

Een deel (30%) van de uitvoerende taken in het openbaar gebied wordt door de eigen medewerkers uitgevoerd en een ander deel (70%) wordt door aannemers, waaronder Risse verzorgd. De uitvoering en het toezicht op de uitvoering wordt nu door de drie teams uitgevoerd. In de nieuwe situatie wordt dat teruggebracht tot één team, het Gebiedsteam Openbaar Gebied. Daarnaast blijft de regievoering en opdrachtverstrekking plaatsvinden vanuit de groepen projectengineering en functioneel beheer.

Belangrijke uitgangspunten.

Bij de uitwerking van de drie sporen hebben we de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- de rechtspositie voor de betrokken medewerkers wordt geborgd op basis van het Sociaal Plan (incl. het addendum). Met de toepassing van het principe van 'mens volgt werk' en de inzet van flankerend beleid (maatwerkregelingen) wordt maximaal ingezet op het voorkomen van boventalligheid.
- Om flankerend beleid als instrument tegen boventalligheid in te kunnen zetten hebben we gekozen voor het behoud van de loonsom binnen het domein tot 1 januari 2020.

OPLOSSINGSRICHTINGEN

Bij de uitwerking van Fase III is gebruik gemaakt van productgroepen waarin de betrokken medewerkers waren vertegenwoordigd om gezamenlijk de opdracht aan de marktpartijen te beschrijven. Daarnaast zijn medewerkers tussentijds regelmatig over de ontwikkelingen geïnformeerd met presentaties en tijdens werkoverleggen.

Zowel voor het college als de leiding heeft de zorg voor de medewerkers een hoge prioriteit. Met de inzet van maatwerkregelingen en uitwerking van de drie sporen wordt maximaal ingezet op het voorkomen van boventalligheid.

Voor een gedetailleerde toelichting op de uitwerking van de drie sporen, verwijzen wij u graag naar het rapport 'Uitvoerende taken in het openbaar gebied, Fase III' dat voor u vertrouwelijk ter inzage ligt.

Voor we ingaan op uitwerking, staan we eerst stil bij het verzoek van de raad om informatie in te winnen bij de gemeenten Maastricht en Venlo.

Maastricht en Venlo.

Uit de gesprekken met de gemeenten Maastricht en Venlo hebben we geconcludeerd dat we hierin geen aanleiding zien onze voorstellen om te buigen. Over de inhoud van de gesprekken hebben we u geïnformeerd in de vorm van een voortgangsrapportage. In het rapport 'Uitvoerende taken in het openbaar gebied, Fase III' is als bijlage een verslag van beide gesprekken opgenomen.

Spoor 1: Uitbesteding van onderhoud riolering, technische installaties, openbaar groen en wegen.

Het gaat in dit geval concreet om de reiniging en 1^e lijn- storingen drukrioolgemalen, onderhoud openbare verlichting en verkeersregelinstallaties, onderhoud openbaar groen in het buitengebied en onderhoud onverharde wegen.

Voor de uitvoering van deze taken zijn aanbestedingen gehouden waarbij het principe 'mens volgt werk' is gehanteerd. Alle inschrijvers hebben zich bij inschrijving moeten conformeren aan het Sociaal Plan en Addendum om op deze manier de rechtspositie van de betrokken medewerkers te borgen.

Resultaat is dat marktpartijen voor onderhoud wegen 3 fte en voor technische installaties 2 fte in dienst kunnen nemen. Bij het onderhoud aan het openbaar groen neemt Risse 1 fte over in dienst. Voor medewerkers die op deze functies geplaatst kunnen worden, geldt dat zij uit dienst gaan bij de gemeente en in dienst treden bij de desbetreffende marktpartij.

Voor het onderhoud aan de drukrioolgemalen is een samenwerkingsovereenkomst gesloten met WBL op basis waarvan 1 fte gedetacheerd wordt.

In totaal is er binnen dit spoor dus werk uitbesteed met een gegarandeerde werkgelegenheid voor 7 fte.

Na de beoordeling van effecten t.a.v. de kwaliteit, de klantgerichtheid, de kwetsbaarheid en de kosten is het voorstel de genoemde taken uit te besteden. Voor de beoordeling van deze criteria wordt verwezen naar het rapport Uitvoerende taken in het openbaar gebied, Fase III.

Spoor 2: uitvoeringstaken milieustraat, afvalinzameling en straatreiniging in concessie 'Reinigingsdienst Weert'.

Het betreft de uitvoerende taken in relatie tot de milieustraat, de inzameling van afval dat in de onder- en bovengrondse containers wordt ingezameld, de handmatige en machinale straatreiniging waaronder het onderhoud van het centrum, de ondersteuning van evenementen, de reiniging van de kolken, het onderhoud van straatmeubilair als zitbanken, de gladheidbestrijding en een storingsdienst voor het opvangen van calamiteiten.

In Fase II hebben we al geconcludeerd dat het hier gaat om taken met een onderlinge samenhang waar veel medewerkers bij betrokken zijn. Om het risico op boventaligheid te voorkomen en huidige flexibiliteit (bij bijvoorbeeld storingsdienst, gladheidbestrijding) te behouden is het voorstel bij de afronding van Fase II gedaan om een vorm van 'verzelfstandiging onder aansturing van een marktpartij' uit te werken. Dit is door de raad overgenomen bij het besluit van 11 december 2013. In eerste instantie ging de gedachte bij de verzelfstandiging uit naar de oprichting van een aparte entiteit zoals een Overheid NV. We zijn bij de uitwerking echter tot de conclusie gekomen dat we, door te werken met een model waarbij medewerkers worden gedetacheerd en worden aangestuurd door een marktpartij, hetzelfde kunnen bereiken dan met een aparte entiteit. Gemeente bepaalt de opdracht, medewerkers behouden hun huidige ambtelijke status zonder dat hierover onderhandeld hoeft te worden en er zijn geen administratieve lasten voor oprichting en beheer van een aparte entiteit, hetgeen bij het oprichten van een Overheid NV of BV wel het geval is. Met het uitgangspunt dat het bedrijfsvoeringsrisico voor de marktpartij is en er sprake is van een opdracht van de gemeente als overheid, worden de taken georganiseerd in de vorm van een concessie.

De uitvoering van de hierboven genoemde taken wordt georganiseerd in een concessie die we de naam willen geven van 'Reinigingsdienst Weert'. Dit is een concessie met een looptijd van 10 jaar en met opties voor verlenging van 5 jaar. Uitgangspunt van de concessie is dat de hierboven genoemde taken worden uitgevoerd op basis van het kwaliteitsniveau dat nu ook wordt gehanteerd. De concessiehouder heeft een taakstelling om voor 1 januari 2020 20% te besparen op de formatie en de exploitatiebudgetten, zonder dat medewerkers boven- formatief worden. In de jaren daarna worden besparingen op de bedrijfsvoering verdeeld tussen concessiehouder en gemeente Weert op basis van de verdeling 50% - 50%. De concessiehouder is verantwoordelijk voor de inzet van materieel tegen een vaste vergoeding per jaar. De concessiehouder draagt als private partij het risico voor de continuïteit. De regie blijft in handen van de gemeente in de vorm

van opdrachtgever (wettelijk verplicht). Na de selectieprocedure is de concessie voorlopig gegund aan Van Gansewinkel Overheidsdiensten.

De betrokken medewerkers (24,3 fte) blijven in dienst van de gemeente Weert en worden gedetacheerd in de concessie 'Reinigingsdienst Weert' die wordt aangestuurd door de concessiehouder. Van de 24,3 fte die in aanvang wordt gedetacheerd is 22,3 fte gericht op de uitvoerende taken. In de detachering gaan tevens 1 fte teamleider en 1 fte toezichthouder mee. Vacatures die ontstaan in de komende jaren, worden niet meer met een ambtelijk dienstverband ingevuld. Van Gansewinkel Overheidsdiensten is verantwoordelijk voor de continuïteit van de uitvoering van taken. Op deze manier wordt de omvang van het personeelsbestand afgebouwd volgens natuurlijk verloop. Het is aan de concessiehouder om, bijvoorbeeld op basis van social return, zorg te dragen voor de continuïteit bij de uitvoering van de werkzaamheden. Van Gansewinkel Overheidsdiensten wil in overleg met de Risse/ Westrom werk maken van social return.

Voor de beoordeling van de gevolgen voor de kwaliteit, de kwetsbaarheid, de klantgerichtheid en de kosten verwijzen wij u wederom naar het bovengenoemde rapport.

De conclusie is dat het uitbesteden van de hierboven genoemde taken aan de concessie positief uitpakt op de kosten, de kwaliteit, de klantgerichtheid en de kwetsbaarheid.

Spoor 3: Gebiedsteam Openbaar Gebied en Functioneel beheer.

De zogenaamde "achterblijvende taken" worden in het Gebiedsteam Openbaar Gebied ondergebracht. Deze taken bestaan uit uitvoerende taken die na het eerder genoemde zeefproces zijn gedefinieerd als achterblijvende taken:

- locatiebeheer kinderboerderij;
- parkeerbeheer, technisch onderhoud en uitvoering;
- instandhouding verkeersborden, wegbebakening, bewegwijzering;
- administratieve ondersteuning en projectassistentie afdeling Openbaar Gebied.

In het Gebiedsteam wordt ook de borging van de kwaliteit van de uitvoering van het beheer en onderhoud in het openbaar gebied georganiseerd in de vorm van de functies 'directievoering en toezicht beheer en onderhoud'. Het contractmanagement op het grote aantal overeenkomsten met de marktpartijen, het dagelijks toezicht op de uitvoering en de begeleiding van werkzaamheden door uitvoerende partijen is de regierol van de opdrachtgever. Daarnaast blijft het onderhouden van contacten met wijk- en dorpsraden en de individuele burger/ondernemer een belangrijke dienstverleningstaak die in het gebiedsteam Openbaar Gebied wordt belegd. Gelet op het belang van deze regierol voor de gemeente zetten wij in op versterking hiervan.

Voor een nadere toelichting verwijzen wij naar het rapport 'Uitvoerende taken in het openbaar gebied, Fase III.

Gevolgen van de uitwerking drie sporen.

Wanneer we de ontwikkeling van de loonsom, gekoppeld aan de uitvoerende taken in meerjarenperspectief bekijken gaan we uit van de volgende prognose. Omdat de taakstelling van spoor 2 gekoppeld is aan een termijn van vier jaar hanteren we als peildatum 1 januari 2020. In de huidige situatie is er een capaciteit van 39,7 fte gekoppeld aan de uitvoerende taken. Per 1 januari 2016 wordt 24,3 fte opgenomen in de concessie en 5 fte in het Gebiedsteam Openbaar Gebied. In 2020 wordt gerekend met een loonsom gelijk aan 20 fte in de concessie en 5 fte in het Gebiedsteam Openbaar Gebied.

Advies Ondernemingsraad.

De Ondernemingsraad heeft advies uitgebracht. Het advies ligt voor u ter inzage.

FINANCIËLE GEVOLGEN

We hebben eerder al geconcludeerd dat de financiële effecten op de lange termijn beoordeeld moeten worden. Voor een toelichting hierop verwijzen wij u naar bijlage A 'financieel overzicht resultaten deelopdracht 'Uitvoerende taken in het openbaar gebied' dat voor u vertrouwelijk ter inzage ligt.

Volgens de huidige berekeningen genereert de outsourcingopdracht Openbaar Gebied uiteindelijk een netto besparing van minimaal € 738.164,- in 2020.

De besparingsmogelijkheden op de overhead van de bestuursopdracht 'Samenwerken of uitbesteden' worden in samenhang met de andere deelopdrachten en de keuzecatalogus bekeken.

Met ingang van 2020 geldt ook nog de bepaling in de concessie-opdracht dat de gemeente Weert participeert in het voordelig resultaat van de concessie-opdracht bij van Gansewinkel.

Als u als raad instemt met dit voorstel, zullen de financiële gevolgen met ingang van de begroting 2016 verwerkt worden, aan de hand van bovenstaande gegevens. Voor de lopende begroting 2015 zal een aanpassing bij rapportage in het najaar worden opgemaakt.

Bij de uitvoering van maatwerkregelingen (voor 7 fte) wordt de loonsom tot en met 2019 gehanteerd. Bij een aantal maatwerkregelingen zal er voor eind 2019 sprake zijn van het vrijvallen van loonsom. De uit te werken maatwerkregelingen (prognose 7fte) hebben een positief effect op het financieel resultaat volgens de hierboven opgenomen tabel.

COMMUNICATIE

Het hele proces waarvan de resultaten hierboven zijn benoemd, is in overleg met de betrokken medewerkers doorlopen. Hiertoe zijn informatiebijeenkomsten gehouden met medewerkers van het vastgestelde domein.

ADVIES RAADSCOMMISSIE

Ruimte➤ Het advies van de raadscommissie Ruimte is:

- ◆ voorstel niet rijp voor behandeling in de raad.

Bijbehorend ontwerpraadsbesluit bieden wij u hierbij ter vaststelling aan.

Burgemeester en wethouders van Weert,
de secretaris, de burgemeester,

M.H.F. Knaapen

A.A.M.M. Heijmans

Nummer raadsvoorstel: RAD-001081

RAADSBSLUIT

De raad van de gemeente Weert,

gezien het voorstel van burgemeester en wethouders van 24 februari 2015;

b e s l u i t :

1. in te stemmen met de voorgestelde uitwerking van de 3 sporen in het kader van de bestuursopdracht 'Samenwerken en uitbesteden, deelopdracht 'Uitvoerende taken in het openbaar gebied';
2. bekrachtigen van de door het college van B&W opgelegde geheimhouding met betrekking tot het rapport 'Uitvoerende taken in het openbaar gebied. Fase III' en bijlage A bij het raadsvoorstel, op grond van artikel 10 lid 2 sub b en g WOB.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 25 maart 2015.

De griffier,

De voorzitter,

M.H.R.M. Wolfs-Corten

A.A.M.M. Heijmans